

Par siltumnīcefekta gāzu
emisiju samazināšanas un
oglekļa dioksīda piesaistes
saistību izpildi
**MITRZEMJU SEKTORĀ KŪDRAS
NOZARES SKATĪJUMĀ**

Uldis Ameriks,
SIA “Laflora” valdes priekšsēdētājs

LTRK Zemes izmantošanas komitejas sēde

11.06.2021

MĒRĶIS 2030. GADS: -55%

- Klimata politikas mērķi uz 2030. gadu Latvijā:

SEG emisiju samazināšana ne-ETS 2030.gadā pret 2005.gadu 6%.

- Kādas ir Latvijas uzņemtās saistības?

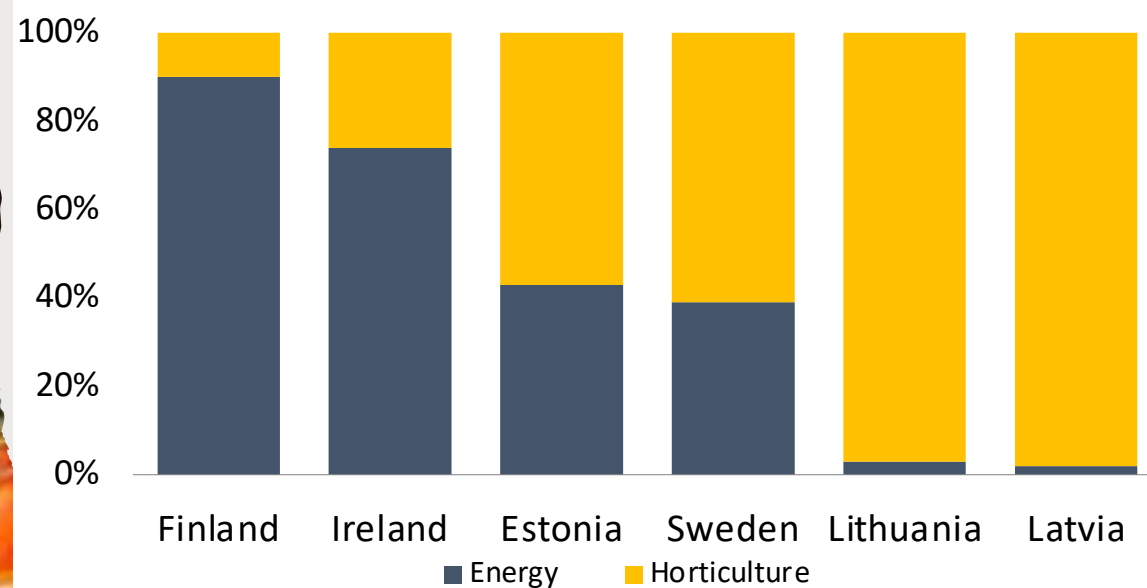

KARINŠ: LATVIJAI JĀKLŪST PAR VALSTI, KAS IR VIENA NO KLIMATA
POLITIKAS GALVENAJIEM VIRZĪTĀJIEM ES

* Eiropadomes sēde Sibiu, Rumānijā, 09.05.2019.

KŪDRAS NOZARĒ: ENERĢĒTIKA VS DĀRZKOPĪBA

Dati: Eiropas Komisija, 2021

KŪDRAS ILGTSPĒJĪGAS IZMANTOŠANAS PAMATNOSTĀDNES 2020.-2030.

1. Politikas rezultāts (PR): Nodrošināta kūdras resursu ilgtspējīga izmantošana, ņemot vērā sabiedrības intereses un tautsaimniecības ilgtermiņa attīstības prioritātes.			
Rezultatīvais rādītājs (RR)	2020. gads	2023. gads	2030. gads
1. Degradēto purvu un vēsturisko kūdras ieguves vietu platība, kurai izstrādāts pasākumu plāns rekultivācijai.	0 ha	7 870 ha	26 232 ha ⁴⁰
2. Platība, par kuru nodrošināta zinātniski pamatota informācija par kūdras resursu izmantošanas potenciālu tautsaimniecībā.	0 ha	150 324 ha	501 079 ha ⁴¹
3. Nodrošināta prognozējama kūdras resursu pieejamība tautsaimniecībā ⁴² .	26 000 ha ⁴³ vai 1,2 milj.t ⁴⁴	26 000 ha vai 1,2 milj.t	26 000 ha vai 1,2 milj.t
4. Nodrošināts SEG emisiju, kas saistītas ar kūdras ieguvu un platībām, kur notiek vai notikusi kūdras ieguve, nulle pieaugums pret 2005.-2009. gada perioda vidējo SEG emisiju līmeni ⁴⁵ .	1 523,27 kt CO ₂ ekv. ⁴⁶	- ⁴⁷	0 SEG emisiju pieaugums [1332,62 kt CO ₂ ekv. ⁴⁸]

TAISNĪGĀS PĀRKĀRTOŠANĀS TERITORIĀLAIS PLĀNS

Sektors (% no kopējām 2018. gada emisijām ieskaitot ZIZIMM)	Emisijas 2018. gadā (kt CO ₂ ekv.)	Būtiskākie emisiju avoti	Galvenie 2030. gada mērķi
Enerģētika (33,0%)	4343	- Enerģētikas nozares, t.sk. kūdras un izstrādājumu izmantošana enerģijas ieguvē - Citas nozares, t.sk. komerciālais/sabiedriskais sektors; mājsaimniecības; lauksaimniecība/mežsaimniecība/zivsaimniecība - Apstrādes rūpniecība un būvniecība	- Palielināt AER daļu patēriņā līdz 50% - Samazināt importētās enerģijas daļu līdz 30–40% - Samazināt enerģijas patēriņu par 9–15% - Sasniegt 73,7 PJ kopējo enerģijas ietaupījumu - Samazināt enerģētisko nabadzību zem 7,5%
Transports (25,5%)	3354	- Autotransports - Dzelzceļš	- Palielināt AER īpatsvaru transporta enerģijas patēriņā līdz 7%² - Palielināt modernās biodegvielas, t.sk., biomcīāna, patēriņa daļu līdz 3,5% - Samazināt privāto transportlīdzekļu izmantošanu, optimizējot sabiedriskā transporta un citu transporta veidu kustību
RPPI³ (6,8%)	890	- Minerālu rūpniecība - Produkta kā ozona slāni noārdošo vielu aizvietošanai izmantotie produkti	Samazināt CO₂ emisijas
Lauksaimniecība (19,8%)	2609	- Lauksaimniecības augsnes - Lauksaimniecības dzīvnieku zarnu fermentācijas procesi	- Uzlabot augsnes auglību, optimizēt mēslošanas līdzekļu izmantošanu - Uzlabot lauksaimniecības dzīvnieku uzturu - Paplašināt bioresursu izmantošanu citās nozarēs
Atkritumu apsaimniekošana (4,2%)	548	- Atkritumu apglabāšana - Notekūdeņu attīrīšana un novadīšana	60% visu sadzīves atkritumu pārstrāde un atkārtota izmantošana - Saražoto atkritumu samazināšana - Dalītas savākšanas sistēmas izstrāde vairākiem atkritumu veidiem, tostarp bīstamajiem atkritumiem
ZIZIMM (10,8%)	1418	- Aramzemes - Mitrāji - Lielākā emisiju piesaiste: Meža zeme	- Samazināt emisijas visā zemes izmantošanā < 1047 kt CO₂ - Palielināt CO₂ piesaisti mežsaimniecībā
ZIZIMM apakškategorija:			
Mitrāji (13,0%)	1709	Kūdras ieguve (mitrāju apsaimniekošana)	- Samazināt emisijas līdz 1 332,72 kt CO₂ ekv. - Izstrādāt plānu 26 232 ha vēsturisko kūdras ieguves vietu rekultivācijai, kā arī uzsākt rekultivāciju prioritārajās teritorijās

ZIZIMM ŠOBRĪD*

ZIZIMM uzskaites kategorija	Provizoriskā bāzes vērtība ¹ . kt CO ₂ ekv. gadā	Prognoze					Provizoriskā izpilde ² (2021.-2005 SEG emisiju/CO ₂ piesaistes kopsumma mīnuss bāzes vērtība x 5)
		2021	2022	2023	2024	2025	
Apsaimniekota meža zeme (Meža references līmenis (MRL) periodam 2021.-2025.gads) ³	-1709,0	-2993,1	-2658,7	-2335,5	-2002,6	-1702,3	-3147,2
Apsaimniekota aramzeme	3078,1	2519,78	2537,40	2554,80	2571,98	2588,95	-2617,6
Apsaimniekoti zālāji	1150,9	1242,69	1255,36	1268,20	1281,17	1294,30	587,0
Apsaimniekoti mitrāji (saistībās no 2026.gada) ⁴	1086,7	1565,43	1572,04	1578,66	1585,11	1591,55	2459,5
Apmežota zeme	-	-172,5	-170,0	-167,0	-164,8	-161,0	-835,3
Atmežota zeme	-	584,1	558,1	532,2	506,3	480,4	2661,2
Kopā							-892,5
Kopā, neieskaitot apsaimniekotos mitrājus							-3351,8

*SEG emisiju un CO₂ piesaistes prognoze ZIZIMM uzskaites kategorijās periodam 2021. – 2025. gads

UZSKAITES SISTĒMAS MAIŅA ATTIECĪBĀ UZ EMISIJĀM NO KŪDRAS IEGUVES

1 t kūdras ieguve pēc
esošajām IPCC vadlīnijām =
1 t CO₂ (gan pie
sadedzināšanas, gan
izmantošanas dārzkopībai)

Kāda ir 1 t dārzkopības
kūdras produkta emisiju
piesaiste savā dzīves ciklā

Nosakot dzīves ciklu
kūdras produktam, Latvija
ierosina ieviest korelācijas
koeficientu

JAUNAIS ZIZIMM PRIEKŠLIKUMS

Ievērtēt to, ka kūdras
produkcija veicina
emisiju piesaisti.

Rekultivācija: aktīvās
un vēsturiskās kūdras
platības.

Enerģētisko kūdras
platību slēgšana par
labu vides un klimata
mērķiem.

Korelācijas
koeficients.

Starptautiska
sadarbība meža un
kūdras nozarēs.

SALĪDZINOŠIE DATI

- **25,1 miljonu m³** kūdras, ko Eiropā iegūst dārzkopībai un pārtikas rūpniecībai, rada **5,2 milj. t CO₂** emisiju
- Šo kūdru izmanto **750 000 cilvēku**, kas atbilst **6,9 kg CO₂** emisiju uz vienu personu gadā. Salīdzinājumam: **2-3 L** degvielas patēriņš/gadā

*30.04.2021, Somijas kūdras ražotāju protests pret valdības enerģētikas politiku

DISKUTĒJAMIE JAUTĀJUMI

1. APRĒĶINA METODIKA SEG EMISIJU UN CO₂ PIESAISTES PROGNOZĒM ZIZIMM SEKTORĀ 2021.-2025. GADAM?
2. DŽĪVES CIKLA ANALĪZE KŪDRAS UN MEŽA SEKTORĀ?
3. ZINĀTNISKI PAMATOTS KORELĀCIJAS KOEFICIENTS PĒC DŽĪVES CIKLA ANALĪZES?
4. STARPTAUTISKAS DOMNĪCAS IZVEIDE, LAI SASKAŅOTU RĪCĪBAS PAMATOTAS EMISIJU APRĒĶINA METODIKAS IZVEIDEI ZIZIMM SEKTORĀ?